

SUOSITUKSET

KOMISSION SUOSITUS (EU) 2020/2243,

annettu 22 päivänä joulukuuta 2020,

koordinoidusta lähestymistavasta matkustamiseen ja tavaraliikenteeseen Yhdistyneessä kuningaskunnassa havaitun SARS-CoV-2-muunnoksen vuoksi

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 292 artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto hyväksyi 13 päivänä lokakuuta 2020 suosituksen (EU) 2020/1475 ⁽¹⁾ koordinoidusta lähestymistavasta vapaan liikkuvuuden rajoittamiseen covid-19-pandemian johdosta.
- (2) Suosituksella (EU) 2020/1475 pyritään lisäämään jäsenvaltioiden välistä koordinoitua hyväksyttäessä vapaata liikkuvuutta rajoittavia toimenpiteitä kansallisella tasolla kansanterveyteen liittyvistä syistä. Suosituksella annetaan tarvittava kehys, jolla koordinoidaan covid-19-viruksen leviämistä hillitsevien toimenpiteiden hyväksymistä; toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia ja syrjimättömiä. Siinä esimerkiksi esitetään, mitä toimenpiteitä voitaisiin soveltaa korkean riskin alueilta tuleviin matkustajiin ja millaisia poikkeuksia tällaisiin toimenpiteisiin tarvitaan. Lisäksi siinä vaaditaan, että suurelle yleisölle annetaan oikea-aikaisia ja ajantasaisia tietoja vasta käyttöön otetuista toimenpiteistä.
- (3) Suositus (EU) 2020/1475 on osoitettu kaikille jäsenvaltioille. Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen ⁽²⁾ 126 artiklassa määrätyn ja kyseisen sopimuksen 127 artiklan mukaisen siirtymäkauden ajan unionin lainsäädäntöä, myös suositusta (EU) 2020/1475, sovelletaan edelleen Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Siirtymäkauden ajan Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisia on pidettävä EU:n kansalaisina ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleskelevia on pidettävä unionissa oleskelevina etenkin sovellettaessa vapaata liikkuvuutta unionin lainsäädännön ja kyseisen suosituksen mukaisesti.
- (4) Komissio on hyväksynyt vuoden 2020 aikana useita asiakirjoja vihreistä kaistoista, mukaan luettuna 28 päivänä lokakuuta 2020 annetun komission tiedonannon, jossa laajennetaan vihreiden kaistojen käsite kattamaan maanteiden tavaraliikenteen lisäksi myös rautateiden tavaraliikenne, lentorahti ja vesiliikenteen tavaraliikenne sen varmistamiseksi, että välttämättömät toimitusketjut toimivat edelleen ja vältetään tavaraliikenteen ja logistiikan häiriöitä EU:ssa pandemian toisen aallon aikana.
- (5) Neuvosto hyväksyi 30 päivänä kesäkuuta 2020 suosituksen (EU) 2020/912 ⁽³⁾ EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevasta väliaikaisesta rajoituksesta ja sen mahdollisesta poistamisesta. Neuvosto hyväksyi kyseisessä suosituksessa yhteisen lähestymistavan EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevan väliaikaisen rajoituksen ja sen mahdollisen poistamisen osalta sellaisena kuin EU:n valtion- tai hallitusten päämiehet siitä sopivat 17 päivänä maaliskuuta 2020.
- (6) Suosituksessa (EU) 2020/912 on kaksi liitettä: Liitteessä I luetellaan kolmannet maat, joiden asukkaisiin EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskeva ulkorajoilla sovellettava väliaikainen rajoitus ei saisi vaikuttaa, ja liitteessä II luetellaan tietyt matkustajaryhmät, joilla on välttämätön tehtävä tai tarve.

⁽¹⁾ EUVL L 337, 14.10.2020, s. 3.

⁽²⁾ EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7.

⁽³⁾ Neuvoston suositus (EU) 2020/912, annettu 30 päivänä kesäkuuta 2020, EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevasta väliaikaisesta rajoituksesta ja sen mahdollisesta poistamisesta (EUVL L 208I, 1.7.2020, s. 1).

- (7) Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen (*) 126 artiklassa määrätyn siirtymäkauden päättymisen jälkeen Yhdistynyttä kuningaskuntaa on pidettävä kolmantena maana suositusta (EU) 2020/912 sovellettaessa. Muu kuin välttämätön matkustaminen Yhdistyneestä kuningaskunnasta Euroopan unioniin ei ole mahdollista 1 päivästä tammikuuta 2021, ellei tehdä päätöstä Yhdistyneen kuningaskunnan sisällyttämisestä kyseisen suosituksen liitteessä I olevaan kolmansien maiden luetteloon tai jollei ennakkoon muuta sovita Euroopan unionin ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä. Samaan aikaan neuvoston suosituksen (EU) 2020/912 5 kohdan a alakohdassa esitetyt sääntöjä ja suojaotoimia olisi edelleen sovellettava Yhdistyneessä kuningaskunnassa oleskeleviin EU:n kansalaisiin 1 päivän tammikuuta 2021 jälkeen.
- (8) Yhdistyneen kuningaskunnan covid-19-tapausten määrä on viime viikkojen aikana kasvanut nopeasti Kaakkois-Englannissa, minkä vuoksi epidemiologia ja virologisia tutkimuksia on tehostettu. Viruksen genomien sekvenssi-tietojen analyysissä todettiin, että suuri osuus tapauksista johtui SARS-CoV-2-viruksen uudesta muunnoksesta, jossa on useita mutaatioita piikkiproteiiniin sekä mutaatioita muilla genomialueilla. Vaikka on tiedossa ja odotettavissa, että virukset muuttuvat jatkuvasti mutaatioiden kautta ja tämä johtaa uusien muunnosten syntymiseen, Yhdistyneessä kuningaskunnassa tehtyjen alustavien analyysien mukaan tämä muunnos on huomattavasti tarttuvampi kuin aiemmin liikkeellä olleet muunnokset, ja sen tartuttavuus on arviolta jopa 70 prosenttia suurempi. Tällä hetkellä ei ole viitteitä siitä, että uuteen muunnokseen liittyy taudin vakavuuden lisääntyminen.
- (9) Uusi muunnos on tullut esiin vuodenaikana, jolloin ihmisillä on perinteisesti enemmän perhe- ja sosiaalisia kontakteja. Vastauksena kehitykseen Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus ilmoitti 19 päivänä joulukuuta 2020 tiukemmista rajoituksista suurimmassa osassa Kaakkois-Englantia; ihmisiä neuvottiin olemaan matkustamatta kyseisille alueille tai kyseisiltä alueilta ja kyseisillä alueilla oleskelevia ihmisiä neuvottiin olemaan matkustamatta ulkomaille rajallisia poikkeustapauksia lukuun ottamatta.
- (10) Belgia, Tanska, Italia ja Alankomaat ovat tähän päivään mennessä raportoineet muutamista uuden muunnoksen aiheuttamista tapauksista. Muita tällaisista tapauksista raportoineita maita ovat Islanti ja Itävalta. Vaikka on todennäköistä, että muunnosta on jo liikkeellä muissa EU:n jäsenvaltioissa, tarvitaan epidemiologia ja virologisia lisätutkimuksia, jotta tämän kannan nykyinen levinneisyys EU:ssa voidaan määrittää.
- (11) Ottaen huomioon riski, joka liittyy tämän muunnoksen leviämiseen ja siihen, että sen seurauksena tulee useampia tapauksia ja näin ollen useampia sairaalahoitoa vaativia tapauksia, jäsenvaltiot ovat yhteistä lähestymistapaa odottaessaan ottaneet käyttöön väliaikaisia varotoimenpiteitä, joita sovelletaan Yhdistyneestä kuningaskunnasta saapuvaan matkustukseen. Mikäli jäsenvaltio edellyttää kuljetusalan työntekijöiltä pika-antigeenitestejä EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välillä nyt ja tulevana päivinä vallitsevan erityisen tilanteen vuoksi, tämä ei saisi johtaa kuljetushäiriöihin. Vihreitä kaistoja koskeva lähestymistapa on edelleen olennaisen tärkeä EU:ssa.
- (12) Monet jäsenvaltiot toivoivat koordinoitua lähestymistapaa poliittisen kriisitoiminnan integroitujen järjestelyjen (IPCR) kokouksessa 21 päivänä joulukuuta 2020.

SUOSITTELEE, että

1. Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamisesta Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä tehdyn sopimuksen 126 artiklassa määrätyn siirtymäkauden päättymiseen saakka eli 31 päivään joulukuuta 2020 jäsenvaltioiden olisi edelleen sovellettava suosituksessa (EU) 2020/1475 esitettyjä periaatteita ja mekanismeja, kun ne hyväksyvät toimenpiteitä, joilla rajoitetaan vapaata liikkuvuutta Yhdistyneestä kuningaskunnasta Euroopan unioniin.

Suosituksen (EU) 2020/1475 17 kohdan mukaan jäsenvaltiot eivät periaatteessa saisi evätä muista jäsenvaltioista eikä siirtymäkauden aikana myöskään Yhdistyneestä kuningaskunnasta matkustavien henkilöiden maahantuloa.

(*) Ks. alaviite 2.

2. Kaikkien jäsenvaltioiden olisi erityisesti sovellettava suosituksen (EU) 2020/1475 19–21 kohtia, jotka koskevat yhteistä kehystä mahdollisille toimenpiteille korkean riskin alueilta tulevia matkustajia varten. Jäsenvaltioiden olisi myös ennalta varautumisen periaatteen mukaisesti toistaiseksi pyrittävä estämään muuta kuin välttämätöntä matkustamista Yhdistyneestä kuningaskunnasta ja Yhdistyneeseen kuningaskuntaan. Kuitenkin suosituksen (EU) 2020/1475 mukaisesti jäljempänä luetellut ryhmät olisi vapautettava väliaikaisista rajoituksista sillä edellytyksellä, että heille tehdään RT-PCR-testi tai vaihtoehtoisesti pika-antigeenitesti lähtöajankohtaa edeltävien 72 tunnin aikana taikka he noudattavat 10 päivän karanteenia ja heille tehdään kymmenentenä päivänä RT-PCR-testi, jonka tulos on negatiivinen:
- a) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut unionin kansalaiset ja kolmansien maiden kansalaiset, joilla on unionin ja sen jäsenmaiden sekä kyseisten kolmansien maiden välisten sopimusten nojalla unionin kansalaisten kanssa yhtäläiset oikeudet vapaaseen liikkuvuuteen ja jotka matkustavat jäsenvaltioon tai siihen maahan, jonka kansalaisia he ovat;
 - b) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut unionin kansalaiset, kolmansien maiden kansalaiset, joilla on unionin ja sen jäsenmaiden sekä kyseisten kolmansien maiden välisten sopimusten nojalla unionin kansalaisten kanssa yhtäläiset oikeudet vapaaseen liikkuvuuteen, ja Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset, jotka matkustavat jäsenvaltioon tai asuinmaahansa;
 - c) kolmansien maiden kansalaiset, jotka ovat pitkäaikaista oleskelua koskevan direktiivin nojalla pitkään oleskelleita kolmansien maiden kansalaisia, ja henkilöt, joiden oleskeluoikeus perustuu muihin EU:n direktiiveihin tai kansalliseen lainsäädäntöön tai joilla on pitkäaikaista oleskelua varten myönnetty kansallinen viisumi, jotka matkustavat asuinmaahansa;
 - d) edellä olevassa a–c kohdassa tarkoitettujen henkilöiden perheenjäsenet.
3. Matkustajilta, joilla on suosituksen (EU) 2020/1475 19 kohdassa määritelty välttämätön tehtävä tai tarve, kuljetushenkilöstöä lukuun ottamatta olisi edellytettävä RT-PCR-testiä tai vaihtoehtoisesti pika-antigeenitestiä lähtöajankohtaa edeltävien 72 tunnin aikana mutta heiltä ei tulisi edellyttää karanteenia heidän suorittaessaan tätä välttämätöntä tehtävää.
4. Kauttakulkmatkustajien, erityisesti niiden, joiden matka on välttämätön, matkustamista olisi helpotettava ilman vaatimusta karanteenista. Jos kauttakulkua varten edellytetään negatiivista RT-PCR-testin tulosta, matkustajille olisi tiedotettava tästä vaatimuksesta ennen heidän matkansa alkamista tai heille olisi tarjottava mahdollisuutta testiin välilaskun aikana ilman aiheetonta viivytystä
5. Kun otetaan huomioon tarve varmistaa edellä mainittuihin ryhmiin kuuluvien henkilöiden kuljettaminen, liikennepalveluihin, kuten lento- tai junaliikenteeseen, kohdistuvat kiellot, olisi keskeytettävä ⁽⁵⁾.
6. Kuljetushenkilöstö, mukaan lukien rekka-auton- ja veturinkuljettajat, sisävesialusten miehistö ja ilma-alusten miehistö olisi vapautettava matkustuskielloista, jotka koskevat minkä tahansa rajan ylittämistä. Samalla lailla olisi helpotettava merenkulkijoiden matkustamista ja kauttakulkua. Kuljetushenkilöstö ja merenkulkijat olisi vapautettava testaus- ja karanteenivaatimuksista, kun he matkustavat rajan yli alukseen, ajoneuvoon tai ilma-alukseen tai aluksesta, ajoneuvosta tai ilma-aluksesta, vaikka heidän olisi noudatettava yleisiä, paikallisesti sovellettavia suojatoimenpiteitä ja lähikontaktien välttämiseen liittyviä toimenpiteitä. Jos jokin jäsenvaltio EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan välisessä erityisessä tilanteessa tulevina päivinä edellyttää pika-antigeenitestejä kuljetushenkilöstöltä, tästä ei saisi aiheutua kuljetusten häiriöitä. Lisäksi olisi jatkettava yhteyksiä välttämätöntä matkustamista varten, mukaan lukien kansalaisten ja asukkaiden kotiinpaluu, samalla kun noudatetaan asiaankuuluvia varotoimenpiteitä.
7. Lisäksi on jatkettava keskeytyksettä rahtivirtoja ”vihreiden kaistojen” ja rahtilentotoimintaa koskevan tiedonannon ⁽⁶⁾ mukaisesti, jotta varmistetaan esimerkiksi covid-19-rokotteiden ja niihin liittyvien tavaroiden toimitukset.

⁽⁵⁾ On syytä muistuttaa, että Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EY) N:o 1008/2008 (EUVL L 293, 31.10.2008, s. 3) esimerkiksi sen 21 artiklalla ja 21 a artiklalla (jota sovelletaan 31 päivään joulukuuta 2020), rajoitetaan joka tapauksessa hyvin voimakkaasti jäsenvaltioiden mahdollisuutta kieltää lentoja.

⁽⁶⁾ Komission tiedonanto – Euroopan komission suuntaviivat: Rahtilentotoiminnan helpottaminen covid-19-epidemian aikana C/2020/2010 (EUVL C 100I, 27.3.2020, s. 1).

8. Kaikissa jäsenvaltioiden toteuttamissa uusissa toimenpiteissä, jotka liittyvät Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, olisi ilmoitettava selkeästi, että ne päättyvät siirtymäkauden päättyessä eli 31 päivänä joulukuuta 2020.
9. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että suurelle yleisölle annetaan kattavaa ja ajantasaista tietoa ajoissa sekä helposti ymmärrettävällä tavalla.
10. Jäsenvaltioiden kansanterveysviranomaisten ja laboratorioiden olisi perusoikeuksia täysin kunnioittaen:
 - a) Lisättävä sekvensointitoimia ja analysoitava virusisolaaatteja nopeasti, jotta voidaan ajoissa tunnistaa uudet muunnokset, erityisesti virusisolaaiteit niissä tapauksissa, joissa on mukana henkilöitä, jotka ovat vierailleet hiljattain maissa tai joilla on yhteyksiä maihin, joissa muunnosta esiintyy;
 - b) Tunnistettava välittömästi tapaukset, joissa on mukana henkilöitä, jotka ovat matkustaneet Yhdistyneeseen kuningaskuntaan tai Yhdistyneestä kuningaskunnasta viimeisten 14 vuorokauden aikana, jotta voidaan suorittaa näille henkilöille RT-PCR-testi, eristää heidät ja heidän osaltaan parantaa kontaktien jäljittämistä. Näistä tapauksista peräisin olevat virusisolaaiteit olisi sekvensoitava nopeasti, jotta tunnistetaan uuteen muunnokseen liittyvät tapaukset.
 - c) Tunnistettava välittömästi tapaukset, jotka liittyvät henkilöihin, joilla on läheisiä yhteyksiä uuden muunnoksen varmistettuihin tapauksiin tai jotka ovat matkustaneet Yhdistyneeseen kuningaskuntaan, jotta voidaan suorittaa näille henkilöille testi, eristää heidät, seurata heidän kontaktejaan ja pysäyttää uuden muunnoksen leviäminen. Näistä tapauksista peräisin olevat virusisolaaiteit olisi sekvensoitava nopeasti, jotta tunnistetaan uuteen muunnokseen liittyvät tapaukset.
11. Tammikuun 1 päivästä alkaen jäsenvaltiot soveltavat suositusta (EU) 2020/912 EU:hun suuntautuvaa muuta kuin välttämätöntä matkustamista koskevasta väliaikaisesta rajoituksesta ja sen mahdollisesta poistamisesta (7) Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisten ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa asuvien kolmansien maiden kansalaisten osalta, jotka ovat hyötynet unionin lainsäädännön mukaisesta oikeudesta vapaaseen liikkuvuuteen siirtymäkauden päättymiseen saakka. Tämä tarkoittaa, että Yhdistyneestä kuningaskunnasta Schengenin alueelle voidaan harjoittaa ainoastaan välttämätöntä matkustamista niin kauan, kuin Yhdistynyttä kuningaskuntaa ei aseteta kyseisen suosituksen liitteessä I olevaan luetteloon.
12. Suosituksen (EU) 2020/912 5 kohdan mukaisesti jäljempänä luetellut ryhmät olisi vapautettava matkustusrajoituksista matkustamisen tarkoituksesta riippumatta sillä edellytyksellä, että heille tehdään RT-PCR-testi tai vaihtoehtoisesti pika-antigeenitesti lähtöajankohtaa edeltävien 72 tunnin aikana taikka he noudattavat 10 päivän karanteenia ja heille tehdään kymmentenä päivänä RT-PCR-testi, jonka tulos on negatiivinen:
 - a) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 20 artiklan 1 kohdassa tarkoitettut EU-kansalaiset ja kolmansien maiden kansalaiset, joilla on EU:n ja sen jäsenmaiden sekä kyseisten kolmansien maiden välisten sopimusten nojalla EU-kansalaisten kanssa yhtäläinen oikeus vapaaseen liikkuvuuteen, sekä heidän perheenjäsenensä,
 - b) Kolmansien maiden kansalaiset, jotka ovat pitkäaikaista oleskelua koskevassa direktiivissä (8) tarkoitettuja EU:ssa pitkään oleskelleita kolmansien maiden kansalaisia, ja henkilöt, joiden oleskeluoikeus perustuu muihin EU-direktiiveihin tai kansalliseen lainsäädäntöön tai joilla on pitkäaikaista oleskelua varten myönnetty kansallinen viisumi, sekä heidän perheenjäsenensä. Tämän pitäisi kattaa myös henkilöt, joiden oleskeluoikeus EU:ssa perustuu erosopimukseen.
13. Suosituksen 2020/912 5 kohdan b alakohdassa tarkoitettua poikkeusta ei sovelleta 1 päivästä tammikuuta 2021 Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaisiin, jotka eivät asu EU:ssa laillisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset, joita erosopimus ei suojaa ja jotka eivät asu laillisesti unionissa samoin kuin unionin kansalaisten perheenjäsenet eivät voi turvautua suosituksen (EU) 2020/912 5 kohdan b alakohtaan. Nämä Yhdistyneen kuningaskunnan kansalaiset voivat kuitenkin kuulua suosituksen (EU) 2020/912 liitteessä II esitetyn välttämätöntä matkustamista (välttämätön tehtävä tai tarve) koskevan poikkeuksen soveltamisalaan.

(7) Katso alaviite 3

(8) Neuvoston direktiivi 2003/109/EY, annettu 25 päivänä marraskuuta 2003, pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta (EUVL L 16, 23.1.2004, s. 44).

14. Jäsenvaltioiden ja Schengenin säännöstöön osallistuvien maiden olisi toteutettava kaikki toimenpiteet koordinoitusti ja johdonmukaisesti ja ilmoitettava komissiolle ja muille jäsenvaltioille toteuttamistaan toimenpiteistä mahdollisimman nopeasti. Niiden olisi ilmoitettava kaikista tulevista toimenpiteistä ennen niiden voimaantuloa. Lentoliikenteen rajoituksista on ilmoitettava asetuksen (EY) N:o 1008/2008 21 artiklan ja 21 a artiklan mukaisesti.

Tehty Brysselissä 22 päivänä joulukuuta 2020.

Komission puolesta
Ylva JOHANSSON
Komission jäsen
